

- forklare hva som påvirker våre syn på spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres
- diskutere grunnleggende sider ved den juridiske metoden og reflektere over sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode
- bedrive selvstendig metodisk tenkning og kunne evaluere kvaliteten på juridisk argumentasjon i større grad
- forklare og kritisk reflektere over de problemstillinger og den argumentasjon som tematiseres i pensum

3) Pensum

- Del I Innledning til kompendium i rettsfilosofi og Hva er rettsfilosofi
 - Innledning av Dag Michalsen, Eva Maria Svensson og Kristine H. Korsnes.
- Del II Rettsfilosofi og juridisk metode
 - Askeland, Bjarte, Rettskildelærens utvikling i rettsteoretisk belysning, Jussens Venner 2003 s 8-23.
 - Bernt, Jan Fridthjof, Det juridiske fortolkningsfellesskap som referanseramme for avgjørelse av juridiske tvilsspørsmål, Arbeid og rett: festskrift til Henning Jakhellns 70-årsdag 2009 s. 31-43.
 - Bernt, Jan Fridthjof, Hva skjedde med rettsrealismen?, Jussens Venner 2014 s. 139-161.
 - Blandhol, Sverre, Pragmatismens aktualitet i rettsvitenskap og rettsanvendelse, TfR 2004 s. 365-390.
 - Graver, Hans Petter, Keiserens garderobe: Eckhoffs rettskildelære og utfordringer fremover, Tidsskrift for rettsvitenskap 2000 s. 429-476.
 - Graver, Hans Petter, Fornuft og følelser - om klassisk retorikk som modell for moderne juridisk metode, Tidsskrift for Rettsvitenskap 2007 s. 527-562.
 - Kinander, Morten, En kritisk vurdering av moderne hermeneutisk rettsteori, Retfærd nr. 103, 2003 s. 14-22.
- Del III Rettsfilosofi og fagdebatt
 - Straff: Jacobsen, Jørn RT, Fiksjon utan moral eller konstruksjon utan verdi? Om det ideologiske grunnlaget for straffansvar for juridiske personar, Tidsskrift for strafferett, 2009, s 43-74.
 - Feministisk rettsteori: Jørgensen, Stine, Feministisk rettsteori, Retfilosofi i Centrale tekster og temaer, Ole Hammerslev og Henrik Palmer Olsen (red.), Hans Reitzels Forlag, København 2011, s. 665-683 (*uten referanseliste t.o.m. s. 680*).

*** Kompendium selges hos Akademika (Det som finnes på nett av artikler, vil ikke bli trykt opp i kompendiumet)**

Komparativ rett (5 sp)

1) Faglig innhold

Komparativ rett er en inngangsport til forståelse og samarbeid mellom ulike rettssystemer. I komparativ rett beskriver, sammenligner og analyserer man ulike (nasjonale) rettssystemer. Formålet er å lære hvordan ulike rettssystemer er bygget opp, herunder hvordan historiske, kulturelle og samfunnsmessige faktorer kan forklare likheter og forskjeller, samt hvilket samspill som finner sted mellom ulike rettssystemer. I tillegg gis en innføring i rettskomparativ metode.

I faget fokuseres på de kontinentaleuropeiske rettskretsene som de tyske og franske utgjør (altså *civil law*), og de engelske og amerikanske rettskretsene (*common law*). Faget omfatter også en introduksjon av enkelte ikke-vestlige rettssystemer, som østasiatisk og islamsk rett.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- Avansert kunnskap om de sentrale trekkene ved og skillet mellom *civil law* og *common law*- systemer slik disse opptrer i amerikansk, engelsk, fransk og tysk rett
- Avansert kunnskap om nordisk rett
- God kunnskap om rettskomparativ metode
- Kunnskap om ikke-vestlige rettssystemer, herunder østasiatisk og islamsk rett

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- Identifisere og diskutere likheter og forskjeller mellom ulike lands rett, herunder begrunne hvordan disse har oppstått
- Identifisere og diskutere særtrekk ved den norske rettskulturen og rettssystemet
- Bruke rettskomparativ metode

3) Pensum

- Ole Lando: *Kort indføring i komparativ ret*, 3. udgave. Jurist- og Økonomforbundets Forlag: København 2009: Kapittel 1.1 punkt I og II (s. 25-47), kapittel 1.2 punkt I og II (s. 55-78), kapittel 1.4 (s. 101-145), kapittel 1.5 punkt I og II (s. 146-155), kapittel 1.6 (s. 157-171), kapittel 1.8 (s. 178-185), kapittel 2.1, kapittel 2.2, kapittel 2.3 (s. 187-212)
- Dag Michalsen, "Internasjonaliseringens historie i norsk rett", *Lov og Rett* 2001 nr 8, s. 451-473, bare del 1 (s. 451-460).
- Anna Nylund: «Mixing Past and Future – the Making of a Nordic Legal Culture 1850-2050», i Jørn Øyrehagen Sunde og Knut Einar Skodvin (red.), *Rendezvous of European Legal Cultures*. Fagbokforlaget: Bergen 2010, s. 167-181.

*** Artiklene til Michalsen og Nylund ligger på Lovdata.**

Samerett (5 sp)

1) Faglig innhold

Samerett bygger på innføringen i folkerett fra første avdeling. Faget tar opp rettslige problemstillinger som berører samene i egenskap av å være et urfolk. Det dreier seg særlig om spørsmål som går på tvers av den tradisjonelle inndelingen av rettsområder. Faget omhandler tema fra folkerett, nasjonal rett og samisk rett, der samenes kollektive og individuelle rettigheter er sentrale. I tillegg behandles de særskilte problemstillinger som gjør seg gjeldende for ett folk uten egen stat, og med en rettskultur som avviker fra den stat de tilhører. De særskilte metodiske problemstillinger som oppstår i møtet mellom samisk og norsk rettskultur behandles også.